

6 Cdo 154/2011

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcu **FINIMO, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 54, IČO: 31384277, proti žalovanej **Univerzitnej nemocnici Bratislava**, so sídlom v Bratislave, Pažitková 4, IČO: 31813861, o zaplatenie **5 287,57 eur**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 51 C 38/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2011 sp.zn. 11 Co 33/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Právny predchodca žalobcu sa pôvodnou žalobou domáhal zaplatenia istiny 977.779,50 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka (14,25 % od 12. januára 2008 do zaplatenia) na tom skutkovom základe, že žalovaná neuhradila v lehote splatnosti faktúry za žalobcom podľa objednávky žalovanej dodané lieky a zdravotnícky materiál. Po rozhodnutí súdu o zastavení konania v časti uplatnenej istiny zostali predmetom konania len žalobcom (dodatočne) upravené úroky z omeškania vo výške 14,25 % od 12. januára 2008 do 31. decembra 2008 z jednotlivých súm a vo výške 13,25 % od 1. januára 2009 do 30. júna 2009 z jednotlivých súm, v celkovej sume

5232,09 eur (v časti o zaplatenie úroku z omeškania v sume 55,48 eur žalobca vzal žalobu späť).

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 4. júna 2010 č.k. 51 C 38/2010-77 konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania v sume 55,48 eur zastavil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3161,49 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danom prípade nejde medzi účastníkmi o obchodno-právny vzťah podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, lebo žalovaná nie je podnikateľským subjektom a jej hlavná činnosť nie je zameraná na dosiahnutie zisku. Dospel k záveru, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou nie je možné kvalifikovať ani ako obchodno-právny vzťah vyplývajúci z ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Žalovaná je síce organizáciou zriadenou štátom, ale nie je verejnoprávnou inštitúciou, obsahom činnosti ktorej by bolo uspokojovanie verejných potrieb. Keďže dospel k záveru, že na vzniknutý záväzkový vzťah treba aplikovať Občiansky zákonník (ďalej len OZ), o úroku z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nar. vlády 87/1995 Z.z. a priznal žalobcovi úrok z omeškania v rozsahu dvojnásobku základnej úrokovej sadzby stanovenej NBS, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 8,5 % ročne, čo predstavuje sumu 3.161,49 eur. V prísudku prevyšujúcom túto sumu žalobu ako nedôvodnú zamietol. K názoru žalovanej, že žalobca nemá právo od nej požadovať žiadne úroky z omeškania, vzhľadom na jej špecifické postavenie (je v prevažnej miere odkázaná na financovanie od štátu a zdravotných poisťovní) uviedol, že žalovaná je právnickou osobou zriadenou na základe zakladateľskej listiny a rovnako ako na iné právnické osoby sa na ňu vzťahujú všeobecne záväzné právne predpisy, v tomto prípade Občiansky zákonník, včítane ustanovení upravujúcich omeškanie dlžníka s plnením dlhu. O náhrade trov konania rozhodol podľa zásad uvedených v § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. apríla 2011 sp.zn. 11 Co 33/2010 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti o trovách konania zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.070,60 eur a nahradiť mu trovy konania vo výške 2.070,80 eur k rukám právnej zástupkyne žalobcu JUDr. Z. M., všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že s právnym záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého záväzkovo-právny vzťah medzi účastníkmi konania je občianskoprávnym vzťahom, a preto aj úroky z omeškania je

potrebné posudzovať podľa § 517 ods. 2 OZ, sa nestotožňuje. Za správny považoval názor súdu prvého stupňa, že medzi účastníkmi konania nevznikol obchodno-závazkový vzťah podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, lebo lekárenská starostlivosť ako forma poskytovania zdravotnej starostlivosti sa nepovažuje za živnosť podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Nesúhlasil však s právnym názorom okresného súdu, že na záväzkový vzťah vzniknutý medzi účastníkmi nie je možné aplikovať ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Uviedol, že žalovanú treba na účely ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka považovať za štát, keďže je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Ďalej sa zaoberal riešením otázky, či obsah zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovanou sa (ne)týkal uspokojovania verejných potrieb. V tejto súvislosti uviedol, že „verejnou potrebou“ treba rozumieť nielen potrebu týkajúcu sa všetkých obyvateľov, ale i potrebu, na ktorej je záujem z hľadiska určitej územnej oblasti alebo obce, potreby v určitých vecných oblastiach a úsekoch, na ktorých je všeobecne uznávaný záujem; pôjde o záujmy v oblasti hospodárstva, zdravotníctva, životného prostredia, kultúrnej či sociálnej, pokiaľ sú zabezpečované štátom, a to jednotne, pre všetky subjekty, ktoré ich na danom území môžu hromadne využívať. Na základe takto vymedzeného chápania verejnej potreby odvolací súd ustálil, že zabezpečenie zdravotnej starostlivosti je potrebné považovať za uspokojovanie verejnej potreby. V tomto smere poukázal aj na článok 40 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje v rámci práva na ochranu zdravia každému občanovi právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky, čomu korešponduje záväzok štátu vytvoriť podmienky umožňujúce realizáciu tohto práva. Chápaniu zdravotnej starostlivosti ako verejnej potreby svedčí aj definícia uvedená v § 4 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, v znení novely č. 489/2008 Z.z. Keďže v danej veci bolo obsahom zmluvy dodanie liekov a zdravotníckych pomôcok, ktorých zabezpečením do nemocničnej lekárne žalovaná ako verejne dostupný poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti realizovala lekárenskú starostlivosť, ide o záväzkový vzťah, ktorý sa týka zabezpečovania verejných potrieb. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade záväzkový vzťah vzniknutý medzi účastníkmi podlieha režimu ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Žalobcovi preto patrí úrok z omeškania v rozsahu upravenom v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. V odvolaní napadnutej zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil a priznal žalobcovi ním uplatnený úrok z omeškania v celom rozsahu (žalovaná výšku uplatneného úroku z omeškania

nenamietala). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu, ktorý kvalifikoval právny vzťah medzi žalobcom a ňou ako vzťah obchodno-záväzkový, čo sa následne nesprávne premietlo aj v posudzovaní žalobcom uplatneného nároku na priznanie úrokov z omeškania. Uviedla, že medzi účastníkmi nejde o vzťah založený na zásadách obchodovania, ani pokiaľ ide o poskytovanie služieb vo verejnom záujme, ale na zásadách kúpy a predaja tovaru v obchode podľa príslušných noriem civilného práva. Poukazovala na to, že žalobca realizoval v predchádzajúcom období dodávky s vedomím, že jej finančná situácia neumožňuje ich včasnú úhradu, a teda omeškanie platieb dlhodobo akceptoval. Jeho zmena v tomto zaužívanom správaní sa nastala jednostranne a účelovo s cieľom získať finančné prostriedky zo zdravotníctva formou účtovania neprimeraných úrokov z omeškania. Dávala do pozornosti súdu, že ich vzťah treba posúdiť v širších súvislostiach a celkových dopadoch na finančnú situáciu v zdravotníctve.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd vec správne po právnej stránke posúdil. V danom prípade boli totiž naplnené všetky zákonné predpoklady pre posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou podľa ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Čo sa týka finančnej situácie žalovanej uviedol, že nie je možné, aby žalovaná prenášala zodpovednosť za nepriaznivú finančnú situáciu na žalobcu. Navrhol jej dovolanie v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva

na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom posudzuje podľa ich obsahu.

Žalovaná vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietala a dovolací súd v dovolacom konaní žiadnu z týchto väd ani nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ani procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo. Napokon ani výskyt takýchto väd žalovaná v dovolaní nenamietala.

Dovolací súd napokon pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalovaná podľa obsahu dovolania uplatňuje a to, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Krajský súd, podľa žalovanej, nepoužil na vec správny právny predpis (správne mal použiť Občiansky zákonník), v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru, podľa ktorého záväzkovo-právny vzťah vzniknutý medzi žalobcom ako podnikateľom a žalovanou ako štátnou organizáciou poskytujúcou zdravotnú starostlivosť, je obchodnoprávneho charakteru, z čoho nesprávne vyvodil, že na omeškanie s plnením dlhu sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

Podľa názoru dovolacieho súdu uvedenej námietke žalovanej nemožno prisvedčiť.

V prvom rade treba uviesť, že odvolací súd (ako aj okresný súd) v súvislosti s predmetom konania, správne najskôr skúmal povahu právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, ktorého podstatou bolo dodanie zdravotníckeho materiálu a liekov žalobcom (podnikateľom) žalovanej ako subjektu poskytujúcemu zdravotnú starostlivosť na jej objednávku. V tomto kontexte sa odvolací súd správne zaoberal otázkou, či medzi účastníkmi vzniknutý záväzkový vzťah (ne)podlieha režimu ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. So závermi, ku ktorým odvolací súd v tomto smere dospel, sa dovolací súd stotožňuje, považuje ich za správne. Odvolací súd totiž vzal pri posudzovaní charakteru záväzkového vzťahu za určujúce tie kritériá, ktoré zákon v uvedenom ustanovení uvádza, a to jednak povahu subjektov vystupujúcich v tomto vzťahu a jednak povahu samotného záväzku v tom smere, či sa týkal zabezpečovania verejných potrieb. Z hľadiska subjektov, v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania, dospel k záveru, že na strane dodávateľa (žalobca) išlo o podnikateľský subjekt, pričom jeho záväzok súvisel s jeho podnikateľskou činnosťou a na strane objednávateľa (žalovaná) išlo o štátnu organizáciu, ktorá nie je podnikateľom, ale zdravotníckym zariadením ústavnej starostlivosti poskytujúcim zdravotnú starostlivosť na základe povolenia. Pri skúmaní zákonnej požiadavky týkajúcej sa predmetu záväzkového vzťahu dospel k správnenému záveru, že zabezpečením zdravotníckeho materiálu a liekov do nemocničnej lekárne žalovaná, ako verejne dostupný poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti, realizovala lekárenskú starostlivosť, čo je jedna z foriem zabezpečenia zdravotnej starostlivosti, ktorú je potrebné považovať za uspokojovanie verejných potrieb, a teda že obsah záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovanou sa týka zabezpečovania verejných potrieb. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku tieto svoje závery aj náležite vysvetlil, z ktorého dôvodu dovolací súd na ne v podrobnostiach odkazuje. Napokon, odvolací súd dospel k správnenému záveru, že ak záväzkový vzťah vzniknutý medzi účastníkmi podlieha režimu ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, bolo potrebné aj žalobcom uplatnený nárok vo forme úroku z omeškania ako príslušenstva pohľadávky vyplývajúcej z tohto záväzku posúdiť podľa Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka tak, ako to nesprávne tvrdila žalovaná. Odvolací súd preto správne priznal žalobcovi úrok z omeškania v rozsahu podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka (žalovaná správnosť vyčíslenia výšky úroku nenamietala).

Možno teda uzavrieť, že žalovaná napadla dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie pred odvolacím súdom netrpí ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože mu trovy konania nevznikli. Na jeho vyjadrenie zo 4. augusta 2011 z hľadiska rozhodovania o trovách dovolacieho konania neprihliadol, lebo advokátka nepredložila plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnená zastupovať žalobcu, v mene ktorého sa vyjadrila aj v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

